



GERARDVS NOODT

*Iurisconsultus, et Antecessor in Accademia
Lugduno-Batava.*

GERARDI

NOODT

NOVIOMAGI

JURISCONSULTI ET ANTECESSORIS

OPERA

OMNIA.

TOM. I.



NEAPOLI

1786.

APUD FRATRES TERRES
SUPERIORUM FACULTATE.

LECTORIBUS FRATRES TERRES.

UT in demerenda re litterarum publica studium nostrum quoad ejus fieri passet significarem, in illud semper oculos intendimus, ut ejusmodi librorum editione patriæ bibliothecæ locupletarentur, qui & auctorum celebritate, & argumentorum præstantia, & exemplarium raritate ceteros antevirent. In quo sane si antea litteratorum votis respondisse noster nobis blanditur animus, nunc profecto certi fore confidimus, ut curam diligentiamque nostram iis probemus. Damus enim Neapolitanis formis quam elegantissimè recusa GERARDI NOODT, qualis quantique Jurisconsulti! Opera universa de quorum dignitate nihil ne discere quidem audemus; nostro enim præconio sunt majora, suumque sibi ab auctoris fama pretium conciliant. In hac autem editione adornanda id sedulo curavimus, ut nihil in ea desideraretur, quod ab hoc Scriptore usquam editum fuerit; singula enim ipsius opuscula collegimus, quorum nonnullis carent externæ editiones, ne ea quidem excepta, quæ duobus ante annis Colonia Agrippinæ prodiit. In his porro opusculis locum obinet quoddam Responsum in causa matrimoniali, quod Belgicæ Auctor conscripserat: Latine vero redditum ab Alexandro Arnaldo Pagenstechero, in libro, cui titulus Irnerius injuria vapulans, heic exhibendum duximus, ut lectorum commodo prospiceremus. Rem etiam pergratam iisdem facturos existimavimus, si rerum ac legum indices, qui singulis voluminibus in ceteris editionibus adnectuntur, in unum compactos ad calcem postremi voluminis rejiceremus: contenti conspectum capitum suis quemque libris subjicere. Ad hæc eam voluminis formam, quartum vulgo appellatam, ceteris prætulimus, ut quæ reliquarum accommodatissima ad legendum communi calculo statuitur. Nulli tandem sumtui aut labori pepercimus, ut castigatissima, & a typographicis mendis, quoad progredi potest humana sollertia, libera ad publicam lucem evaderet. Vos interea nostris laboribus fruimini, nostræque studiosissimæ voluntati in re libraria provehenda favete.



SERIES OPERUM OMNIUM GERARDI NOODT

In quatuor Voluminibus distributa .

T O M. I.

Vita Auctoris a Joanne Barbeyracio scripta .
Probabilium Juris Civilis libri IV.
De Jurisdictione & Imperio lib. II.
Ad Legem Aquiliam liber singularis .
De Fœnore & Usuris libri III.
Diocletianus & Maximianus , sive de pactione & transactione criminum liber singularis.

T O M. II.

Observationum libri II.
De forma emendandi doli mali in contrahendis negotiis admissi apud Veteres liber .
De Usufructu libri II.
Ad Edictum Prætoris de pactis & transactionibus liber singularis .
Julius Paulus , sive de partus expositione & necē apud Veteres liber singularis .
Amica responsio ad difficultates Julio Paulo , sive libro De partus expositione & necē ,
nuper motas a Viro Amplissimo , Cornelio van Bynkersboek , Jurisconsulto & in suprema
Hollandiæ , Zelandiæ , & Westfrisiæ Curia Senatore , Opusculo De jure occidendi , ven-
dendi & exponendi liberos apud Romanos .
Dissertationes quatuor .
I. *De Civili Prudentia .*
II. *De Causis corruptæ Jurisprudentiæ .*
III. *De jure summi Imperii & lege Regia .*
IV. *De Religione ab Imperio Jure Gentium libera .*
Responsum in causa matrimoniali .

T O M. III.

Commentarii in Pandectas lib. I. ad XIII.

T O M. IV.

Posteriores lib. XIV. ad XXVII.
Index generalis & duplex : unus Rerum ac Verborum : alter locorum , que in his Ope-
ribus aut explicantur aut emendantur .
Tom. I. GE-

GERARDI NOODT

JURISCONSULTI ET ANTECESSORIS

PROBABILIUM JURIS CIVILIS LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

1. Si flumen agrum alicujus occupet, & deinde rursus relinquat, quid juris? Gajo lxx data in l. 7. §. 5. & 6. D. de acquirendo rerum dominio. 2. Rationes dissentientium Interpretum adferuntur. 3. Descutuntur. 4. Pomponius restituitur in l. 30. §. 3. D. eod. tit. exempta Glossa, que hactenus eum locum inquinavit.



UM de acquirendo rerum dominio, cum de usufructu, aliisque id genus causis agitur; frequens est, nec inelegans dubitatio, si flumen fundum alicujus occupaverit, deindeque rursus deseruerit; utrum omnino extinxisse hæc jura, an tantum suspendisse videatur. eam dubitationem definit Gajus his verbis l. 7. §. 5. & 6. D. de acquirendo rerum dominio.

Quod si toto naturali alveo relicto flumen alias fluere coeperit: prior quidem alveus eorum est, qui prope ripam prædicta possident, pro modo scilicet latitudinis cujusque prædii, que [latitudo] prope ripam sit: novus autem alveus ejus juris esse incipit, cujus & ipsum flumen, id est, publicus juris gentium. Quod si post aliquod temporis ad priorem alveum reversum fuerit flumen: rursus novus alveus eorum esse incipit, qui prope ripam ejus prædii possident. Cujus tamen totum agrum novus alveus occupaverit: licet ad priorem alveum reversum fuerit flumen; non tamen is, cujus is ager fuerat, stricta ratione quidquam in eo alveo habere potest: quia & ille ager, qui fuerat, desit esse, amissa propria forma; & quia vicinum prædium nullum habet, non potest ratione vicinitatis ullam partem in eo alveo habere. Sed vis est, ut id obtineat. §. 6. Aliud sane est, si cujus ager totus inundatus fuerit: namque inundatio speciem fundi non mutat: & ob id, cum recesserit

Tom. 1.

rit aqua, palam est ejusdem esse, cujus & fuit.

Hæc Gajus. quæ autem sit ejus sententia, usque adhuc est quæstioni viris doctis. Accursus, ne una conjectura minus sufficeret tollendæ difficultati, complures attulit: quarum prima rigorem juris separat ab æquitate: altera distinguit, utrum aliquo modo appareat primi agri qualitas, an non appareat: tertia purat, Gaji sententiam procedere; nisi aqua cum impetu recesserit. Sic Accursius. Franciscus vero Connanus, V. Cl. censet lib. 3. Comment. jur. civil. c. 5. n. 2. Gajum rem totam dubiam atque ancipitem reliquisse: cum nihil haberet, quod pro certo responderet; postulante aliud æquitate, aliud summi juris ratione. Mihi proclive est docere, non esse temere recedendum a secunda Accursii responsione: ne propter illa quidem Gaji verba, stricta ratione: quibus video turbari doctos viros. Non enim significant, quod illis videtur, rationem subnixam subtilitate, quam utilitas atque usus juris refutet; sed eam, que cum publica utilitate atque usu juris consentiat. Eam rationem Justinianus appellat jus strictum; eique opponit mollem animum l. ult. §. 1. C. de compensationibus: id est, animum non viriliter, neque ex vero, sed solutius, quam par sit, sequentem viam humanitatis. Ulpianus in expositione Senatûsconsulti Macedoniani eandem rationem dicit severitatem Senatûsconsulti l. 9. §. 2. D. de Senatûsconsulto Macedoniano; Modestinus alibi rigorem juris indigitat

A

tat